

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет юридичний
Кафедра цивільного права та процесу

ЗАТВЕРДЖЕНО

На засіданні кафедри
цивільного права та процесу
факультету юридичного
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол №1 від 29 серпня 2022 року)

Завідувач кафедри цивільного
права та процесу проф. Володимир
КОССАК

Силабус з навчальної дисципліни
«Проблеми теорії та практики застосування
Цивільного процесуального кодексу України»,
що викладається в межах ОПН «Право»
другого магістерського рівня вищої освіти для здобувачів з
спеціальності 081 «Право»

Назва спецкурсу	Проблеми теорії та практики застосування Цивільного процесуального кодексу України
Адреса викладання курсу	м. Львів, вул. Січових Стрільців, 14
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Юридичний факультет, кафедра цивільного права та процесу
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань 08 «Право», спеціальність 081 «Право»
Викладачі курсу	Сеник Світлана Василівна, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри цивільного права та процесу
Контактна інформація викладачів	Сеник Світлана Василівна: http://law.lnu.edu.ua/employee/senyk-svitlana-vasylivna
Консультації по курсу відбуваються	Консультації проводяться в день проведення практичних занять (години визначаються за попередньою домовленістю зі студентами). Адреса: юридичний факультет, м. Львів, вул. Січових Стрільців, 14.
Сторінка курсу	
Інформація про курс	Курс розроблено таким чином, щоб надати учасникам необхідні знання, обов'язкові для того, щоб скласти необхідні процесуальні документи; правильно тлумачити цивільне процесуальне законодавство; вирішувати різноманітні казуси, використовуючи набуті ними знання з курсу навчальної дисципліни, аргументовано викладати свою правову позицію, письмово оформляти різноманітні процесуальні документи, що застосовуються під час розгляду та вирішення справ у цивільному судочинстві. Тому у курсі представлено як огляд концепцій щодо загально-теоретичних питань способів захисту суб'єктивних прав та охоронюваних інтересів в цивільному судочинстві, а також спеціальних засад правового регулювання розгляду та вирішення справ у цивільному судочинстві, так і процесів та інструментів, які потрібні для ознайомлення з необхідними джерелами та принципами права, ґрунтовного засвоєння нормативної бази, а також набуття практичних навиків щодо правильного тлумачення та застосування законодавства.
Коротка анотація курсу	Дисципліна «Проблеми теорії та практики застосування Цивільного процесуального кодексу України» є завершальною вибірковою дисципліною зі спеціальності «081 Право», галузь знань «08 Право» для освітньо-

	<p>професійної програми «Право» - «Магістр», яка викладається у 1 семестрі в обсязі 4 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).</p>
Мета та цілі курсу	<p>Метою вивчення вибіркової дисципліни «Проблеми теорії та практики застосування Цивільного процесуального кодексу України» є ознайомлення студентів із завданнями щодо освоєння загальних та спеціальних засад правового регулювання розгляду та вирішення справ у цивільному судочинстві з метою поглиблення студентами знань щодо питань форм та способів захисту суб'єктивних прав та охоронюваних інтересів заінтересованих суб'єктів, ознайомлення з необхідними джерелами та принципами права, сприяння ґрунтовному засвоєнню нормативної бази, а також набуттю практичних навиків щодо правильного тлумачення та застосування законодавства. Крім цього курс охоплює аналіз матеріалів як опублікованої, так і неопублікованої судової практики.</p>
Література для вивчення дисципліни	<p><u>Основна література:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Andrews N. English Civil Procedure: Fundamentals of the New Civil Justice System / Andrews N. – Oxford : Oxford University Press. – . 50p. 2. Цивільне процесуальне право України. Підручник / Косак В. М., Лемик Р. Я., Навроцька Ю. В., Сенік С. В / За заг.ред. Косака В.М. - Видавництво: Право, 2020. – 752 с. 3. Цивільне процесуальне право України (Загальна та Особлива частини): підруч. / О.В. Гетманцев, Л.А. Кондрат'єва, Л.А. Остафійчук, А.Л. Паскар, І.Ю. Татулич; за ред.. О.В. Гетманцева. Чернівці: Чернівець.нац.ун-т ім.Ю .Федьковича, 2022, 408с., 240с. 4. Storme M. Approximation of Judiciary Law in the European Union / Storme M.; Rapprochement du Droit Judiciaire de l'Union europeenne. – Kluwer ; Dordrecht. – 225 p. 5. Науково-практичний коментар Цивільного процесуального кодексу України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://meo.info <p><u>Додаткова література:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Конституція України, 28 черв. 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – с. 141. 2. Цивільний процесуальний кодекс України, 18 берез. 2004р. (зі змінами та доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 2004. - №40-41. – с. 135. 3. Цивільний кодекс України, 16 січня 2003р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – №№

	<p>40-44. – ст.356.</p> <p>4. Кодекс адміністративного судочинства України, 6 липн 2005р. // Відомості Верховної Ради України. – 2005. - №35-36. – с. 446.</p> <p>5. Закон України „Про судоустрій і статус суддів” 2 червн 2016р. // Відомості Верховної Ради. – 2016. – № 31. – ст.545.</p> <p>6. Закон України „Про міжнародне приватне право”, 23 черв 2005р. // Відомості Верховної Ради України. – 2005. - №32. – с. 422.</p> <p>7. Теоретичні проблеми цивільного процесуального права : Підручник / М.М.Ясинок, М.П.Курило, О.В.Кіріяк, О.О.Кармаза, С.І.Запара та ін.; За заг. ред. д.ю.н. професора М.М. Ясинка. – К.: Алерта. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://repo.snau.edu.ua</p> <p>8. Цивільний процес. Навчальний посібник / Гусаров К.В., Жушман М.В., Кравцов С.О. – Видавництво: Право, 2018. – 362 с.</p> <p>9. Цивільне процесуальне право України: Підручник. У 2-х томах / Ясинок М, М– Видавництво «Алерта», 2021. – 330с.; 572с.</p> <p>10. Цивільне процесуальне право у схемах. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: maur.com.ua</p>
Тривалість курсу	<u>120</u> год.
Обсяг курсу	<u>32</u> годин аудиторних занять. З них <u>16</u> годин лекцій, <u>16</u> годин практичних занять. Самостійна робота - 88 год.
Очікувані результати навчання	Вивчення навчальної дисципліни «Проблеми теорії та практики застосування Цивільного процесуального кодексу» спрямоване на формування та розвиток наступних компетентностей: <ul style="list-style-type: none"> • загальних, що передбачають: <ol style="list-style-type: none"> 1) формування здатності до абстрактного мислення, аналізу і синтезу змісту; 2) формування здатності застосовувати знання з навчальних дисциплін «Цивільне право України», «Сімейне право України» при вирішенні кейсів, оформленні процесуальних документів; 3) знання предметної і професійної діяльності (адвокатської, суддівської); 4) здатність до адаптації та дій в новій ситуації; 5) здатність приймати обґрунтовані рішення; 6) здатність працювати в міжнародному контексті щодо дослідження питань проблем теорії та практики застосування Цивільного процесуального кодексу України;

7) здатність спілкуватися іноземною мовою у професійній сфері як усно, так і письмово.

• спеціальних, які знаходять свій вияв:

1) здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних правових задач і проблем в контексті з'ясування проблем теорії та практики застосування Цивільного процесуального кодексу;

2) здатність аналізувати та оцінювати вплив правової системи Європейського Союзу на правову систему України в аспекті дослідження проблем теорії та практики застосування Цивільного процесуального кодексу;

3) здатність аналізувати та оцінювати вплив Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової системи та правозастосування в Україні.

4) здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію щодо вивчення проблем теорії та практики застосування Цивільного процесуального кодексу;

5) здатність застосовувати знання та розуміння основних засад (принципів) та процедур судочинства в Україні;

6) здатність застосовувати медіацію та інші правові інструменти альтернативного позасудового розгляду та вирішення правових спорів;

7) здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування;

8) здатність критично оцінювати ефективність представництва і захисту прав, свобод та інтересів суб'єктів цивільних процесуальних правовідносин;

9) здатність самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на цивільні процесуальні правовідносини.

Після завершення цього курсу студент буде :

Знати:

- міжнародно-правові акти та акти національного законодавства, що регулюють питання розгляду та вирішення справ в цивільному судочинстві;

- суб'єктний склад та порядок реалізації права на звернення до суду з метою захисту порушених,

	<p>невизнаних та оспорюваних прав, свобод та інтересів в цивільному судочинстві;</p> <ul style="list-style-type: none"> - компетенцію судових інстанцій щодо розгляду та вирішення цивільних справ; - судову практику щодо розгляду та вирішення цивільних справ. <p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - складати необхідні процесуальні документи; - правильно тлумачити цивільне процесуальне законодавство; - вирішувати різноманітні казуси, використовуючи набути ним знання з курсу навчальної дисципліни, аргументовано викладати свою правову позицію, письмово оформляти різноманітні процесуальні документи, що застосовуються під час здійснення провадження у цивільній справі.
Ключові слова	Цивільний процес, судочинство, суд, заінтересованість, захист, правосуддя
Формат курсу	Очний /заочний
	Проведення лекцій, практичних занять та консультації для кращого розуміння тем
Теми	<p>ТЕМА 1. Джерела цивільного процесуального права</p> <p>ТЕМА 2. Теоретико-правові основи оптимізації цивільного судочинства</p> <p>ТЕМА 3. Проблеми суб'єктного складу цивільних процесуальних правовідносин</p> <p>ТЕМА 4. Предметна та суб'єктна юрисдикція. Територіальна юрисдикція (підсудність) цивільних справ</p> <p>ТЕМА 5. Теоретичні та практичні проблеми доказування в цивільному судочинстві</p> <p>ТЕМА 6. Теоретико-прикладні проблеми реалізації права на пред'явлення позову</p> <p>ТЕМА 7. Провадження в суді першої інстанції</p> <p>ТЕМА 8. Провадження з перегляду судових рішень в цивільному судочинстві</p>
Підсумковий контроль, форма	залік в кінці семестру усно
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з дисциплін «Цивільне право України», «Сімейне право України» достатніх для сприйняття категоріального апарату та розуміння загальних і спеціальних джерел.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Презентація, лекції, колаборативне навчання, проектно-орієнтоване навчання, дискусія
Необхідне	Вивчення курсу потребуватиме використання

<p>обладнання</p>	<p>програмного забезпечення, крім загально вживаних програм і операційних систем.</p>
<p>Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)</p>	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> • практичні/самостійні тощо : 25% семестрової оцінки; максимальна кількість балів <u>25</u> • контрольні заміри (модулі): 25% семестрової оцінки; максимальна кількість балів <u>25</u> • іспит/залік: 50% семестрової оцінки. Максимальна кількість балів <u>50</u> <p>Підсумкова максимальна кількість балів <u>100</u></p> <p>Письмові роботи: Очікується, що студенти виконають декілька видів письмових робіт (есе, вирішення кейсу, оформлення процесуальних документів). Академічна доброчесність: Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані на поточному тестуванні, самостійній роботі та бали підсумкового тестування. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>

**Питання до заліку
чи екзамену.**

1. Поняття та тенденції розвитку інституту джерел цивільного процесуального права. Уніфікація норм цивільного процесуального права.
2. Проблеми аналогії в ЦПК України.
3. Значення судової практики в цивільному судочинстві.
4. Місце норм міжнародного права в системі цивільних процесуальних відносин.
5. Значення рішень Європейського Суду з прав людини в цивільному судочинстві.
6. Міжнародно-правові стандарти цивільного судочинства.
7. Теоретичні засади диференціації структури цивільного судочинства.
8. Право на справедливий судовий розгляд в цивільному судочинстві.
9. Проблема доступності правосуддя в цивільних справах.
10. Спрощені судові процедури як форма оптимізації цивільного судочинства.
11. Основні тенденції судової реформи в сфері цивільного судочинства.
12. Формування складу суду, відводи. Підстави та порядок передачі справ до іншого суду.
13. Процесуально-правовий статус сторін, процесуальна співучасть.
14. Підстави процесуального правонаступництва. Розмежування інституту процесуального правонаступництва та суміжних інститутів в позовному провадженні.
15. Особливості правового статусу третіх осіб
16. Проблема процесуального представництва. Оптимізація кола осіб, що можуть бути

представниками. Спірні питання щодо підтвердження повноважень представника в процесі.

17. Проблеми участі у цивільному процесі органів та осіб, яким законом надано права захищати свободи та інтереси інших осіб

18. Реалізація спеціальних процесуальних прав в цивільному судочинстві.

19. Спірні питання розмежування юрисдикції.

20. Вплив зміни суб'єктного складу учасників справи на юрисдикцію справи.

21. Правові наслідки порушення юрисдикції справ.

22. Практичні аспекти інституту підсудності.

23. Правові наслідки порушення підсудності цивільних справ. Зміна підсудності цивільних справ.

24. Зловживання правом, пов'язані з визначенням юрисдикції та підсудності цивільної справи.

25. Суб'єкти доказування в цивільному процесі.

26. Стадії (етапи) процесу доказування.

27. Практичні проблеми формування предмету доказування під час підготовчого провадження.

28. Розподіл обов'язків по доказуванню. Право подання доказів.

29. Факти, що не підлягають доведенню (визнані факти, загальновідомі та преюдиційні факти). Роль доказових презумпцій у процесі встановлення фактичних обставин справи. Вплив доказових фікцій на загальні правила доказування в цивільних справах.

30. Прикладні аспекти преюдиційності судових рішень в цивільному процесі.

31. Належність доказів і допустимість засобів доказування: проблеми теорії і практики. Достовірність та достатність доказів (вирішення спору щодо фальсифікації доказу).

32. Характеристика засобів доказування в цивільному процесі.

33. Забезпечення доказів в цивільному судочинстві: практика застосування даного процесуального інституту до та після пред'явлення позову.

34. Правила та критерії оцінки доказів судом. Відображення оцінки доказів у судовому рішенні.

35. Проблеми теорії та практики подання позовної заяви та відкриття провадження у справі.

36. Перешкоди в порушенні цивільної справи.

37. Зловживання правом на подання позову в суді першої інстанції.

38. Проблемні питання об'єднання та роз'єднання позовних вимог: теорія і практика.

39. Практичні аспекти забезпечення позову в цивільному процесі. Процесуальні гарантії заінтересованим особам у зв'язку з вжиттям заходів із забезпечення позову.

40. Порядок проведення підготовчого провадження.

41. Особливості врегулювання спору за участю судді

42. Поняття, значення і порядок стадії розгляду справи по суті.

43. Процесуальні перешкоди у ході судового розгляду справи та способи їх подолання.

44. Судові рішення суду першої інстанції. Виправлення недоліків судових рішень судом, який його ухвалив.

45. Фіксування судового процесу.

46. Підстави заочного розгляду справи. Порядок перегляду заочного рішення.

47. Прикладні проблеми наказного провадження.

48. Окреме провадження: правова природа та його місце в структурі цивільного процесу. Особливості

	<p>розгляду справ окремого провадження.</p> <p>49. Суб'єкти та об'єкти оскарження судового рішення в апеляційному та касаційному порядках.</p> <p>50. Законодавчі моделі апеляційного та касаційного проваджень.</p> <p>51. Повноваження апеляційного та касаційного судів за результатами розгляду. Підстави для скасування рішень судами апеляційної та касаційної інстанцій.</p> <p>52. Практика апеляційного та касаційного перегляду судових рішень в цивільних справах.</p> <p>53. Загальна характеристика та проблеми перегляду рішень за нововиявленими або виключними обставинами.</p>
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.